

Пётра Татарыновіч

Пралат Яго Сьвятасьці Татарыновіч прыехаў у Рым у 1945 г. Да гэтага моманту за плячыма сьвятара (а нарадзіўся ён 2 чэрвеня 1896 г. у в. Гайнін на Случчыне) засталася вучоба ў Слуцку й Пецярбурзе, навучаньне ў сэмінарыі, дзе рэктарам на той час быў айцец Фабіян Абрантовіч, а адным з прафэсараў — айцец Андрэй Цікота; служба ў Пінску, Баранавічах, Дамачаве, Століне. І друкаваўся багата: публікацыі ва ўніяцкім часопісе «Да злучэньня», віленскай пэрыёдыцы; выдаў кнігі «Сьвяты Ізыдар Хлебароб», «Купальле». Але бадай што толькі Рым стаўся тым месцам, дзе а. Татарыновіч змог выявіць сябе цалкам. Тут варта згадаць найперш адкрыцьцё беларускай сэкцыі Ватыканскага Радыё (спачатку перадачы йшлі раз на тыдзень, а з 70-х гг. — пяць разоў) і выдавецкую дзейнасьць а. Татарыновіча: малітоўнік «Голас Душы» (1949), «Сьвятая Эванэлія і Апостальскія Дзеі» (1954), «Лісты Сьвятых Апосталаў» (1974) і шмат іншага ў беларускай, італьянскай, ангельскай мовах. І, вядома, нельга абмінуць маўчаньнем выданьне часопісу «Зьніч» — выйшла 120 нумароў!

Біскуп Часлаў Сіповіч, якому мы абавязаны цікавымі біяграфічнымі зьвесткамі з жыцьця а. Татарыновіча, у нэкралёгу «Пралат Пётра Татарыновіч»²⁴⁸ згадвае:

²⁴⁸Божым Шляхам. 1979. №150. С. 16—22.

«Побач з працай у ватыканскім радыё кіпела выдавецкая дзейнасць. Перадусім загарэўся «Зьніч», які ў падзаголоўку адрэкамэндоўваў сябе як «беларуская рэлігійная часопісь». Калісьці беларускія вуніяты, пачынаючы ад Пацея, друкавалі ў Рыме свае маленькія рэчы, але ніколі яшчэ беларусы ня мелі ў Вечным Горадзе сваёй сталай часопісі! Мэтай яе было задаволіць духоўныя патрэбы беларусаў, а ў першую чаргу — беларусаў каталікоў лацінскага абраду.

«Зьніч» — гэта нязвычайная зьява ў гісторыі беларускага друкаванага слова! І гэта ня толькі дзеля месца свайго нараджэньня, але й дзеля доўгіх гадоў свайго існаваньня (1950—1975), а таксама й дзеля іншых абставінаў. На працягу блізу 25 гадоў адзін і той самы рэдактар і выдавец, той самы аўтар бальшыні артыкулаў, ён-жа й мастак і кальпартар! Хто-ж ня помніць ксяндза Пятра, пахіленага над невялікай машынкай, нэрвова-задуманяга над падрыхтоўкай артыкулаў у «Зьніч» або наступнай радыяперадачы?! Калі-ж яго пыталі, дзе-ж рэдакцыя «Зьніча», ён паказваў на свой пісьмовы стол і казаў з усьмешкай: — Тут, усё тут».

Айцец Пётра Татарыновіч памёр у 1978 г.

Кароткія звесткі пра асобу айца Пятра можна дапоўніць ягоным ліставаньнем зь Ю. Віцьбічам²⁴⁹. Ліставаньне гэтых двух беларускіх дзеячаў на эміграцыі закранае той час, калі айцец Татарыновіч пасля заканчэньня Папскага інстытуту Ўсходніх Навук, абараніўшы доктарскую дысэртацыю пра Кірылу Тураўскага, распачаў у Рыме выдаваць «Зьніч» і зьбіраў матар’ялы пра беларусаў для італьянскай Энцыкляпэдыі. Ю. Віцьбіч жыў у Саўт Рывэры, дзе аднавіў свой часопіс «Шыпшына».

Айцец П. Татарыновіч — Ю. Віцьбічу (23.03.51)

Паважаны Спадад Старшыня!

²⁴⁹Лісты друкуюцца з захаваньнем аўтарскага правапісу. Арыгіналы лістоў захоўваюцца ў Фундацыі імя П. Крэчэўскага.

Праз Вашы рукі дасылаю ўзаемныя найлепшыя Сакавіковыя пакаданьні Беларускаму Літаратурнаму Згуртаваньню «Шыпшына».

№9 Вашага часапісу анадай атрымаў. Дзякую. Усяго ня ўсьпеў разгледзець. Адыж і зь перагледжанае жменькі матар'ялаў можна судзіць ужо аб тым укладзе, якім часапіс абагачае нашу літаратурную скарбніцу. Шкода толькі, што так сьціпленка патрактаваны элемэнт рэлігійны. Саламон псальмаў ня пісаў, а толькі бацька ягоны, Давід.

Купалу знаў асабіста, спатыкаўся часта зь ім на маёвых набажэнствах у Менску, у «Капліцы дабрачыннасьці», бываў такжа і на гарбатцы ў яго із адным ягоным прыяцелем. Было гэта ў 1918 — пачатках 1919-га году. Яшчэ Сакавіковая атмасфэра даволі жыва адчувалася. Паэт, відно было, перажываў яшчэ настрой разгрому роднай рэспублікі. Шукаў тады вышэйшага натхненьня ў рэлігіі. Выказваўся зусім веруючым. Перад цяжкой апэрацыяй сьляпое кішкі спавядаўся. Веру тую на дне душы дахаваў аж да апошняй хвіліны, як відно зь верша, Вамі зацыванага, жадаў крыжа над сваёй магілай, на які пасыля, устаўшы, «цень яго абапрэцца».

Бывайце!

П. Татарыновіч

Ю. Віцьбіч — айцу П. Татарыновічу (3.04.51)

Глыбокапаважаны Айцец Доктар Татарыновіч!

Вельмі ўдзячны за Вашае адказнае павіншаваньне Беларускага Літаратурнага Згуртаваньня «Шыпшына» з нашым Вялікім Нацыянальным Сьвятам.

У сувязі з №9 «Шыпшыны» Вы зусім слухна заўважылі, што Саламон псальмаў ня пісаў. Аднак у маім хатнім псалтыру значыцца: Псалом 126. Песьня ўсходу Саламона. Бяз сумніву Давід ня мог пісаць пра свайго сына. Пэўне, таму ў Айца Льва Гарошкі ў ягоным «Божым Шляхам» (адкуль я і ўзяў гэты вольны пераклад шыпшынаўцам Янкам Золакам псальма 126) ён і адзначаецца, як Псалом 126 Саламонаў. Ва ўсякім разе прыкра,

што трапілася памылка, і яна тым больш недаравальная мне як рэдактару рэлігійнага часопісу ў мінулым.

А ўвогуле ў «Шыпшыне» рэлігійныя і царкоўныя матывы знайшлі пачэсны і належны адбітак. Характэрны ў гэтай галіне ўрываек з аповесці «Як сацьмела золата найлепшае» (№1), прысьвечаны пакутам ксяндза Гераніма Вайноўскага ў часе разбурэння бальшавікамі касцёлу Марыі Магдалены. Магчыма, ня менш характэрна і тое, што №4 «Шыпшыны» меў магчымасці выйсьці толькі з дапамогай Ягонае Эксцэленцыі Біскупа Слосканса, што і адзначана ў гэтым нумары. Варта зазначыць, што ніхто з нас, шыпшынаўцаў, не зьвяртаўся да ягонае Эксцэленцыі з просьбай аб дапамозе, тым ня менш ён сам ветліва падтрымаў нас.

Згаджаюся з Вамі, што Янка Купала быў вельмі рэлігійным. Прынамсі, ў 1940 г., калі вызнаваньне рэлігіі лічылася ў савецкай краіне злачынствам, а тым больш для пісьменьнікаў, або «інжынэраў чалавечкіх душаў», як называў іх Сталін, у Янкі Купалы на кватэры пад малюнкам возера Нарач захоўваўся Абраз Вострабрамскае Божае Маці. Мне варта было пра гэта ўспомніць у сваім «Завулку Янкі Купалы», але спадзяюся яшчэ ня раз пра яго напісаць.

Дазвольце скончыць ліст складаньнем Вам падзякі ад імя ўсіх шыпшынаўцаў за добрае слова аб «Шыпшыне», якая імкнецца стаць пажаданым госьцем у кожнай беларускай эміграцыйнай хаце.

Прашу Ваших малітваў.

З пашанай да вас

Юрка Віцьбіч

Ю. Віцьбіч — айцу П. Татарыновічу (02.05.51)

Глыбокапаважаны Айцец Доктар Татарыновіч!

Карыстаюся выпадкам, каб прыгадаць наступнае. Сёлета нашая беларуская эміграцыя мае ўрачыста адзначыць 30-годзьдзе (17 студзеня 1921 г.) ад дня сьмерці выдатнага беларускага паэты Андрэя Зязюлі (Кс. Аляксандр Астравіч). Калісьці я напісаў і

надрукаваў аб ім вялікі артыкул, але цяпер ня маю ані рукапісу, ні тае газеты («Беларуская Газэта»), дзе артыкул быў зьмешчаны. Маю толькі, акрамя рэлігійнага гімну, яшчэ 5—6 ягоных вершаў ды фотаздымкі касьцёлу ў Абольцах, дзе ён пэўны час адпраўляў Божую службу. У адным з нумароў «Шыпшыны» за 1951 г. будзе адмысловы артыкул, прысьвечаны гэтай гадавіне. Згуртаваньне «Шыпшына» рыхтуецца наладзіць Акадэмію, якая распачнецца рэлігійным гімнам, потым будзе рэфэрат аб жыцьці і творчасьці Андрэя Зязюлі і скончыцца дэлямацыяй ягоных вершаў. Хочацца думаць, што 30-годзьдзе ад дня сьмерці Андрэя Зязюлі знойдзе належны адбітак на старонках Вашага высокашаноўнага часапіса «Зьніч».

Жадаю ўсяго найлепшага.

Прашу Вашых малітваў.

З пашанай да Вас Юрка Віцьбіч

Ю. Віцьбіч — айцу П. Татарыновічу (04.06.51)

Глыбокапаважаны Айцец Доктар Татарыновіч!

У сваім ветлівым лісьце, за які ўдзячны, Вы парушылі пэўныя пытаньні, на якія хочацца больш-менш падрабязна адказаць.

Прыгадаў я ў сваім папярэднім лісьце пра ўгодкі ад дня сьмерці Андрэя Зязюлі бяз усякае задняе думкі. Мне проста хацелася, як пісьменьніку, каб гэтыя ўгодкі знайшлі-б найбольш шырокі водгук у нашай беларускай прэсе на чужыне. У Менску ў ДOME Пісьменьніка, у тамтэйшых часапісах і газетах іх не адзначаць, бо Андрэй Зязюля ёсьць ксёндз Аляксандр Астравіч. Усемагутны Бог своечасова паклікаў яго да Сябе, бо яго чакаў лёс іншых ксяндзоў, якія загінулі сьмерцю пакутнікаў у савецкіх катавальнях. Мне таму і хацелася прыгадаць Вам пра гэтыя ўгодкі, паколькі «Зьніч» не зьяўляецца спэцыфічна літаратурным часапісам, а таму ягонаму высокашаноўнаму рэдактару ніхто не закіне, калі-б ён абмінуў угодкі таго ці іншага літаратара. Між тым Андрэй Зязюля (акрамя шэрагу добрых вершаў) ёсьць яшчэ аўтарам беларускага рэлігійнага гімну, які ў канцы Божэ Службы

або ў часе ўрачыстых рэлігійных абыходзінаў пяюць беларусы ўсіх хрысьціянскіх веравызнанняў.

Вось зусім іншая справа амаль ня сталася са мной. Месяц таму назад адзін суродзіч з Канады напамніў мне, што на 26 травеня 1951 г. прыпадае 25 гадавіна ад дню заснаваньня беларускага літаратурнага згуртаваньня «Узвышша». Я добра ведаў гэтую дату, бо сам зьяўляюся ўзвышэнцам, але змаганьне за кавалак штодзённага хлеба выціснула яе з галавы. Усё-ж скончылася добра. 26 травеня ў Нью-Ёрку ў «Беларускай Хатцы» адбыліся адмысловыя абыходзіны, на якіх другі ўзвышэнец Антон Адамовіч прачытаў добры рэфэрат. Нажаль, мне не давялося прысутнічаць на гэтых абыходзінах, але там было прачытана маё ўзвышэнскае прывітаньне.

Вы закранаеце ў сваім лісьце пытаньне наконт мовы «Зьніча». Не захавваю ад Вас, што я атрымаў некалькі лістоў (з Англіі, Францыі, Канады, Нямеччыны), дзе прасілі мяне ў наступным нумары «Шыпшыны» зьвярнуць увагу на мову «Зьніча», але я самым рашучым чынам ад гэтага адмовіўся. Адзін з гэтых лістоў мне здаўся проста правакацыйным — ёсьць у нас палітыкі, што заўсёды і ўсюды імкнуцца да распальваньня варажнечы паміж беларусамі. Другія належаць добрым беларусам, але па-першае, я сам ня лічу сябе занадта вялікім фахоўцам у галіне нашае літаратурнае мовы, а па-другое, анік ня мог знайсці асаблівых заганаў у мове «Зьніча». Таму мне здаецца, што ўсё-ж і гэтым лістам бракуе аб'ектыўнасьці, а іхнім аўтарам, магчыма, менш за ўсё ходзіць аб чысьціню мовы.

Дазвольце тымчасам на гэтым скончыць ліст.

Шчыра зычу Вам усяго найлепшага.

З пашанай да Вас

Юрка Віцьбіч

Айцец П. Татарыновіч — Ю. Віцьбічу (11.06.1951)

Паважаны Спадар Рэдактар.

Дзякую за пісьмо і матар'ялы да жыцьцяпісу А. Зязюлі. Праектую ў наступным нумары (за жнівень) жменьку ўспамінаў аб

ім падаць, шукаю ягонай фотаздымкі і дагэтуль ня мог знайсці, пабачым. Вершы, прысланыя, і гімн добра мне ведамыя, напаміць навет; на іх-жа вастрыў сваю нацыянальную сьведамасьць яшчэ ў Пецярбурзе. Ня ведаю, ці я паслаў Вам ягоны верш, нідзе не друкаваны дагэтуль, які ён напісаў, будучы на вакацыях у Рубяжэвічах у свайго блізкага прыцеля кс. Тарасевіча, таксама беларуса; гэты вершык, нажаль, ня ўвесь помню, але падам яго ў артыкуліку.

Вашы думкі адносна расьпятушаных «крытыкаў» мае мовы ды іхніх інтэнцыяў бадай трапныя, і астаецца Вам толькі падзякаваць, што ня сталіся інструмэнтам тэндэнцыйнае мальконтэнцыі. Генэза выплады яе была адразу для мяне загадкай, бо-ж на працягу 35-ці гадовай беларускай дзейнасьці я ніколі не спатыкаўся з гэтакім байкотам, а наадварот — чытачы любілі (як і сяньня любяць) маю дынаміку, слоўнік, стыль; маю багата пісем аб гэтым. Сяньня мальконтэнцыя гэта крыху й дзеля Вашых рэляцый ня ёсьць ужо для мяне тайніцай. Яна сочыцца фактычна толькі зь некалькіх мегаломанска распалітыкаваных галоваў, якім выдаецца, што на іх канчаецца ўся языкаведа й Беларусь, якія з нахабным самаўпраўствам маняцца накінуць дыктатуру свае правінцыі. Адыж нельга ўсім скакаць пад іхнюю вузкую рассохла-сіпавую дудку. Мае «наватворы», на якія так утаропліваюцца, як баран на новыя вароты, гэта годнае помачы, а не байкоту шуканьне й туга за нечым лепшым, музыкальнейшым, тэхнічна здатнейшым, гэта творчая проба, а не аподыктычнае накіданьне. Што дападзе да густу — прышчэпіцца, а чаго здаровы смак ня прыме — хай адпадае. Дый каму каго вучыць — колькі-ж найчысьцейшых беларускіх слоў выдаецца нашым панічом наватворамі! Адзін падобны «языкавед», напрыклад, як угледзеў у мяне ў Эванэліі слова «засьнітак», дык чуць ня плакаў, што ўвожу гэрэзыю. Гэткія языкаведы й самі ня ведаюць, чаго баяцца й высьцерагацца, назьбіраўшыся чужога, яны забылі сваё. Другі, напрыклад, з гэтых крытыкаў слова «сьціпшы» піша ў сэнсе «дасьціпны». Трэцяму — чужым духам пахне па форме «кругасьвет», «чужасьвет», ня кажучы ўжо аб такіх аднаабразуючых два паняцьці аб нечым адным дзеля лёгкамоўнасьці, як «ідэйна-дзейны», «першапомач»,

«ідэйнаўдзячнасьць». Чацьвёрты аб гэткай ідэйнаўдзячнасьці па-грубіянску забыўся. На ўсё гэта можна было-б не звяртаць увагі, як многія здольныя языкаведы радзілі, калі-б не атручвала яно едкім дэфэтызмам чытачоў, ды ня шкодзіла праз тое газэце, якая толькі пачынае 'шчэ рабіць сабе дарогу ў народ. На паважную рэпліку слоў ды грошаў шкода, тут нешта трэ' было-б меткае ды едкае ў некалькіх мастацкіх словах. Адыж пабачым.

Бывайце!

П. Татарыновіч

Айцец П. Татарыновіч — Ю. Віцьбіч (15.10.51)

Паважаны Спадар Стукаліч.

Перад хвілінай атрымаў Ваша пісьмо. Дзякую. Выясняю, што сьпісак з кароценькімі жыцьцяпісамі пойдзе ў *Enciclopedia della Spettacolo*. А знача патрэбны сюды заслужаныя ведамыя дзеячы сцэны: аўтары (драматургі), акторы, рэгісты. Можна таксама яшчэ дадаць аўтараў лібрэтаў для опэраў, навет саміх кампазытараў опэраў, бо гэта-ж усё творства для сцэны і эстрады. Першыя, гэта знача аўтары, не канечне павінны мець надзвычайную славу, абы толькі зьяўляліся аўтарамі сцэнічных твораў, якія прыняла крытыка і практыка. Разьмер жыцьцяпісу павінен быць у кароткіх словах, але дужа зьмястоўны, каб малай колькасьцю словаў было дужа сказана, так, напрыклад, як зьмяшчаюцца тэксты для кіна.

З вашай лісты пойдзе толькі Аляхновіч, Арсеньнева, Буйло. Больш ня ведаю, хто зь іх пісаў для сцэны. Калі Вы былі ў Менску ці Віцебску, дык хіба ведаеце і выдатнейшых нашых актараў? Дайце іх сюды.

На першы агонь *A* і *B* пайшлі: Аляхновіч, Арсеньнева, Аладаў, Багатыроў, Буйло. Ужо яны пайшлі ў рэдакцыю. Мне патрэбна вельмі ведаць: дзе й калі радзілася Арсеньнева, што яна пісала для сцэны. Як імя, дата народжаньня, якія творы даў Аладаў? Дзе і калі радзіўся Багатыроў, ды якія творы, апрача «Казкі пра Мядзьевадзічаў» і «Дрыгвы», напісаў ён? Наагул,

прашу апісаць хутка ўсіх вышэйпададзеных дзеячаў і прыслаць. Мне дадзены тэрмін да 15.10.51, але я толькі падаў гэтых пару асоб. Чакаю інфармацыяў, можа падчас карэкты магчыма зь іх скарыстаць. Калі ласка, сьпішыцеся з другімі тамака нашымі, хай падаюць матар’ял хто каго знае. Гэта рэч вельмі паважная. Нас тут зусім патрактавалі, на маё вымаганьне, як зусім незалежную нацыю. Карысьць бяз сумніву вялікая.

Цяпер адбываўся ў Рыме ўсясьветны Кангрэс Акцыі Каталіцкай, на якім мы ўчатырох рэпрэзэнтавалі беларусаў. Беларусь нараўне зь іншымі нацыямі была друкавана на ўсіх дакумэнтах. Наагул, мы тут даволі ўжо ведамыя, цяпер і сьвет увесь будзе крыху болей аб нас ведаць.

Пісьнеце калі што-небудзь у «Зьніч», будзем удзячны. Некаторыя праваслаўныя (з Аўстраліі) прапавалі адстрашваць ад яго чытачоў, што ён вылучна каталіцкі. А фактычна пішацца так, што ўсе могуць карыстаць. Да праваслаўных дагэтуль адносіўся па-брацку. Матар’ялу нацыянальнага нямаю, ды і не найгоршы.

На гэтым канчаю, бо вельмі сьпяшаюся.

Бывайце!

П. Татарыновіч

Ю. Віцьбіч — айцу П. Татарыновічу (27.10.51)

Глыбокапаважаны Айцец Доктар Татарыновіч!

Вельмі ўдзячны за ваш ліст, які дае поўнае ўяўленьне аб тым, што беларускае патрабуецца для энцыкляпэдыі. Адначасова дасылаю кароткі жыцьцяпіс Натальлі Арсеньневай, у якім прыгадваецца, што, акрамя лібрэта для опэры «Усяслаў Чарадзей», яна напісала таксама лібрэта для опэры «Лясное возера». Штосьці сцэнічнае (нажаль, ня помню, што) напісана ёю падчас лягернага жыцьця ў Нямеччыне. Таму зрабіў адпаведныя захады, каб гэтыя дадатковыя звесткі яна-б прыслала неўзабаве непасрэдна Вам. Адначасна зьвярнуўся з просьбай да кампазытара Куліковіча, якога бліжэйшымі сябрамі зьяўляліся кампазытары Аладаў і Багатыроў, — патрэбныя весткі або празь мяне, або непасрэдна Вы таксама неўзабаве атрымаеце. Акрамя ўсяго гэтага, празь некалькі дзён буду мець спатканьне з крытыкам

Уладзімерам Сядурам (надзсь прыехаў у ЗША), які зьяўляецца аўтарам капітальнае працы па гісторыі беларускага мастацтва ўвогуле і сцэнічнага ў прыватнасьці. Упэўнены, што атрымаю ад яго шмат матар'ялу як для першых, гэтак і для іншых літараў энцыкляпэдыі.

Вельмі прыемна, што на Сусьветным Кангрэсе Акцыі Каталіцкай у Рыме прымаюць чынны ўдзел духовыя прадстаўнікі беларускага народу. Гэтая заява, як і прыём «Руні» ў «Рах Ротапа», зьяўляецца радаснай для ўсіх шчырых беларусаў незалежна ад іхняга веравызнаньня і карыснай для беларускага вызвольнага руху. Прыйдзе той сьветлы час, калі вольны беларускі народ зь цяплынёй і ўдзячнасьцю прыгадае тую вялікую ролю, якую ў ягоным вызваленьні адыгралі Сьвяты Айцец, Ватыкан, Рым.

Вы адзначаеце, што некаторыя праслаўныя беларусы з Аўстраліі запалохваюць чытачоў тым, што часопіс «Зьніч» мае спэцыфічна каталіцкі характар. Асабіста я гэтак спэцыфікі не заўважыў, але нават калі-б яна мелася, дык у гэтым, на маю думку, няма нічога кепскага. Той ці іншы часопіс можа быць спэцыфічна каталіцкім або спэцыфічна праслаўным, або спэцыфічна вуніацкім і, разам з тым, быць спэцыфічна беларускім. На вялікі жаль, на мой асабісты пагляд, айцец Леў зрабіў у гэтай галіне адну памылку. Маю на ўвазе адзін ягоны артыкул, дзе ён падкрэсьлівае вядучую ролю каталіцызму ў беларускім адраджэньні. На ягоную думку, Кастусь Каліноўскі, Янка Купала сталіся Нацыянальнымі Прарокамі вылучна таму, што яны былі па свайму веравызнаньню каталікамі. На мой пагляд, яны сталіся Нацыянальнымі Прарокамі таму, што, застаючыся добрымі каталікамі, яны, разам з тым, не дзялілі народ на каталікоў і праслаўных — для іх існаваў адзін непадзельны прыгнечаны і разам з тым вялікі народ. Калісьці адваротнае, а менавіта вядучую ролю праслаўя ў гісторыі Беларусі спрабаваў даводзіць я як рэдактар беларускага рэлігійнага праслаўнага часопісу «Зьвінаць Званы Сьвятой Сафіі». Гэтае зьяўляецца адной з маіх буйных памылак. Асабліва не пажадана падкрэсьліваньне вядучасьці таго ці другога веравызнаньня сёньня, калі патрабуецца маналітная еднасьць нашае

эміграцыі і народу. Прыемна для мяне асабіста, што мае вышэйпрыгаданыя памылкі засталіся ў мінулым. Характэрна, што Япіскап Васіль, зь якім маю сталую лучнасьць, запрапанаваў мне рэдагаваньне рэлігійнага часапісу БАПЦ. Прыкра, што мне бракуе часу, каб рэдагаваць добры часапіс, а рэдагаваць благія нахштальт «Царкоўнага Сьветача» або зусім недалужнага «Сіла Веры» я арганічна ня ў стане.

Вельмі ўдзячны за Вашу прапанову даслаць што-небудзь у «Зьніч», лічу гэта для сябе гонарам. Таму адначасова дасылаю ўрывак з аповесьці. Калі гэты ўрывак па тых ці іншых прычынах ня зьявіцца ў друку, дык я досыць стары ўжо літаратар, каб адчуць у сувязі з гэтым тую ці іншую крыўду. Мне хочацца таксама неўзабаве прыслаць Вам народнае высокамастацкае паданьне, героем якога зьяўляецца апошні Віцебскі і Полацкі вуніацкі Архіепіскап Езафат Булгак.

Дазвольце на гэтым скончыць мой занадта вялікі ліст.

Шчыра зычу Вам усяго добрага.

Прашу прыгадаць мяне ў Вашых малітвах.

З пашанай да Вас Юрка Віцьбіч